

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadási évben: **16 kor.**
 Egy évre: **4 .**
 Helyben kassza hordva: **20 kor.**
 Egy évre: **5 .**
 Vidékre postán szállva: **24 kor.**
 Egy évre: **6 .**

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Közzététel minden nap a hét és
 kassza utáni napok kivételével

Újbeszerzés és kiadási hivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A munkamezők kifizetések visszatérítésére
 vagy megfizetésére nem vállalunk.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadási hivatalban intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD márcz 5.

Békétárgyalások eredményével.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Tisza István gróf legutóbbi szenvedélyes beszéde után, mely nagyon elmergesítette a helyzetet, biztosra lehetett venni, hogy válságos napok következnek reánk, nagy, szenvedélyes küzdelmek, amelyeknek kimenetele beláthatatlan.

És most, hogy Tisza tényleg benyújtotta régóta kilátásba helyezett indítványát, dacára annak, hogy ez az indítvány rosszabb, mint a hirtelen volt, mégis *biztosítottak látszik a parlamenti béke.*

Tisza háborúra készül — Apponyi pedig békét köt. És meglesz a béke úgy amint illik, amint régóta tanácsolták a békének igazi barátai — *pártközi meggyezés* útján.

Érthető dolog volt, hogy Tisza éppen most jött elő indítványával, mikor az ujonczjavaslatok általános vitája véget ért s a részletes tárgyalás legfeljebb néhány napig tarthat. És ha már ezt nem képes megakadályozni az obstruáló Ugron-párt, akkor erkölcsileg kényszerítve van a többi, államszükségletet képező javaslatokat is átengedni.

Tisza indítványa tartalma miatt is általános meglepetést keltett, mert sokkal szigorúbb intézkedéseket javasol, mint aminőket bárki is gondolt volna. Már most konstatálni lehet azonban, hogy az

egész képviselőházban nincs egyetlen ember sem, aki azt hinné, hogy az indítvány mai formájában valaha határozattá válik, oly képtelennek látszik az a gondolat, hogy a mai tulliberális házszabályokat egyszerre a teljes abszolútizmus váltsa fel.

Ertesülésünk szerint *paktum* lesz a kormány és az ellenzék között; az indítvány ellen ugyanis ha megmarad mai formájában, Apponyi és a Kossuth-párt is feltétlenül kénytelen volna obstruálni, mert az indítványnak határozattá válása annyit jelent, hogy Tisza olyan új *házszabályt oktrojál a képviselőházban, a minőt ő akar.* Az általános házszabályrevíziót tehát ki kell kapcsolni ama tárgyak közül, amelyeket Tisza gróf a ma proponált erőszakos uton el akar intéztetni.

Ezen az alapon indultak meg legelőször is a *tárgyalások* Tisza gróf és az ellenzéki politikusok között.

Már a képviselőházban az ülés folyamán olyan volt a hangulat, hogy *biztosítottak látják a békét.* Hír szerint *hétfőn már megszavazzák az ujonczjavaslatot*, úgy, hogy Tiszának alkalma sem lesz indokolni indítványát, hanem egyszerűen *visszavonja* azt. Az Ugron-párt többsége már belátta helyzetük tarthatatlan voltát, még csak Holló, Szederkényi és Hellebront vannak a harc folytatása mellett.

Este kilencz órakor a Pannóniában *pártközi konferenciát* tartottak, amely-

nek eredményéről e perczben még nem kaptunk jelentést, de mindannyian biznak a békében, melyet a hosszas küzdelem és nem valami sok vivmány után mégis csak meghoz a márcziusi szellő.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 5.

Elnök: *Perczel* Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatta a beérkezett irományokat.

Hertelendy László jelentette a háznak, hogy az indítványkönyvben a következő új bejegyzés van.

»Indítvány a házszabályok ideiglenes kiegészítése illetve módosítása iránt.

Beadja:

Tisza István gróf.

Tovább nem olvasta a jegyző, mert az indítványt ma még nem akarták nyilvánosságra juttatni.

Holló Lajos felszólalt, idézte a házszabályok ama szakaszát, a mely szerint az indítványokat írásba foglalva át kell adni a Ház elnökének.

Elnök: Ez megtörtént, az indítványt ki fogjuk nyomtatni és szét fogjuk osztani a Ház tagjai között.

Holló Lajos: Kérem felolvasását.

Elnök: De kérem, mindenki megkapja még ma nyomtatásban.

Rakovszky István: Fel kell olvasni az indítványt, mert úgy is beletekinthet a Ház minden tagja.

Elnök: Az indítvány nincs kéznél, fel-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

A szürkalap meséi.

Írta: *Domonkos* István.

Sok nyitott sirt láttam életemben, olyat is eleget, melyben nem engedték aludni a szegény elfáradott embert. A sírásó dobta fel a csontokat a napsugaras partra: »Ne te! adj helyet másnak!...« Utoljára megszoktam a sír partján hentergő koponyát, a szétvált csigolyadarakat, meg a többi kizsolt emberi részeket. Egykor, mikor hantolták a sirt a halott után, lösta volt a sírásó s csak úgy lomhán, a lábával rugta bele a gödörbe a koponyát, mely üres szeméit az ég felé fordítva rettenesen hánulta a napot. Osszeborzadtam. Szerettem volna gallérjánál fogva megrázni azt az embert, mint a tetten ért bűnöst... De azután elmúlt fölháborodásom s azt gondoltam: majd kien-gesztel téged szegény koponya, a föld! Az a békesség, az a csöndes, a ki senkinek sem vét

... Azután majd elfelejted, hogy kéretlenül fölverték nyugalmadból s földobtak ide a világra, a mely olyan zajos és napsugaras!

Egyszer valami falusi temetésnél a sírparton láttam henteregni szürdarabot. Mindenki lökött, rugott rajta; meg is nevétték minden egyes rugásnál. Pszkálgatták az ásó hegyével, de mintha nem akart volna visszamenni a sírba csöndes gazdája után... Fölemelték tehát és kényesen, két ujjhegygel dobták a helyére a hová való. Rengeteg karimás szürkalap volt; rajta még a vastag lenmadzag, mely körülfogta kupolagját pántlika helyett. Az a bizonyos elpusztíthatatlan szürkalap volt, melyet a régi világban viseltek ami vidékünkön. Ha eső volt, esőernyőnek, nyár hevében napernyőnek is bevált. Apa hordta, fiára is átszármazott, még sem szakadt el.

Ezen a régi szürdarabon megakadt a gondolatom. Mintha a földből kiszállt szellem lett volna, hogy beszéljen nekem a régiekről, föltárta a régi világot embereivel együtt, a kik már elmúltak: láttam ennek a szürkalapnak

gazdáját, feleségét meg a környezetét. Es vele az egész akkori életet. Előttem termett az a régi vásár, melyben más módon, más formában győzködtek az emberek a kielégíthetetlen vágyért, a — boldogságért! Mily kevés fegyverrel, mily kevés eszközzel!

Az embereknek szűk volt a világa, rövid az útja. Ami most közel, oh, de messze volt az akkor! Kicsiny körben mozogtak, a meányit lassu lábbal vagy döcözög szekérral föl lehet mérni. A maga keze munkájára szakadt az ember minden vágyának kielégítése. Kivéve szép posztódoimányát, subáját, esőfögc, melegét tartó szürét, no, meg a nagy karimás kalapját: alig volt valami más, a mit városból vásárból kellett hozni. Az asszony fonta, szötte vásznát, a sertés döntötte a jó zsirt, szalonnát, kényen-kedven munkált föld adta a jó kenyeret, szőlővenyige az igazi bort... No meg a szűz dohány, az időt emésztő!... Kell-e több!

Es így a magányban, szűk körben formálódott az igazi jellem, nőtt az eredeti típus. A külső világ nem zavarta, egyenesen alakult a

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

angol divat férfiszabó-czég

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület).
 TELEFON 520.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi-öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruháknak. — Női costümekre valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

fogja olvastatni, de előbb akkor fel kell függeszteni az ülést.

Felfüggesztette, elment hivatali szobájába, előkereste a visszatérvényt, újra megnyitotta az ülést.

Hertelendy László felolvasta a miniszterelnök indítványát, melynek egyes passzusait »Gyalázat! Gazságl Hallatlan!» s ezekhez hasonló felkiáltásokkal fogadta az Ugron- és néppárt.

Az indítvány egész terjedelmében a következő:

Tisza indítványa.

Tekintve, hogy a jelenleg érvényben álló házszabályok a képviselőház egy része által rendszeresen fizött obstrukció által előidézett változott helyzetben czéljuknak többé meg nem felelnek és azok további fenntartása a nemzet legszelebb érdekeit és magát az alkotmányt is végveszélylyel fenyegeti, minél fogva egy oly szerves házszabályrend megalkotása, mely a szólásszabadság értetlen megóvása mellett a képviselőháznak rendjét, méltóságát és munkaképességét biztosítsa, égetően sürgős szükségét képez, tekintve másrészt, hogy ugy magának ezen házszabályreformnak keresztülvitele, mint az állam mindennapi szükségleteinek kielégítését czélzó s az ország mérhetlen kárára elintézetlenül feltorlódtott törvényjavaslatok gyors letárgyalása s ezáltal összes alkotmányjogi és közgazdasági viszonyoknak a fenyegető anarchiától való megmentése csak úgy remélhető, ha a létező házszabályoknak ezen czélból ideiglenes hatálylyal bíró rendkívül intézkedésekkel való kiegészítése után a nemzeti akarat gyors érvényesülése biztosítottatik, a következő indítványt adom be:

Határozza el a Ház, miszerint az 1903. és 1904. évi indemnitási, költségvetési és ujonczmegajánlási valamint az ujonczlétszám változatlan megállapítására vonatkozó javaslatok, továbbá az ország pénzügyi és közgaz-

dasági viszonya egy évnél hosszabb időre nem terjedhető ideiglenes rendezését czélzó törvényjavaslatok és a megalkotandó új házszabálynak, mely azonban a törvényjavaslatok érdemleges tárgyalására vonatkozólag a klotürt nem hozhatja be, letárgyalásának tartamára, de legfeljebb egy évig terjedő hatálylyal a létező házszabályok akként egészítettnek ki, illetve módosítottak, hogy az elnök előterjesztése s az előzetes tárgyalás után a Ház legfeljebb két szónok meghallgatása után egyszerű szavazással dönt és ez alkalommal a törvényjavaslat előkészítésére kiküldött bizottság javaslatára záros határidőt tűzhet ki. Az egyes javaslatok tárgyalásának megkezdésekor vagy annak folyamán ötven képviselő javaslatára egyszerű szavazással dönthet a vita bezárása felett. (Felkiáltások: Gyalázat!) A Ház így vita nélkül, egyszerű szavazással meghatározza a szavazás idejét, melynek letelte után további tárgyalásnak helye nincs. Az összes javaslatok vita nélkül egyszerű szavazással a 228. § 4. §-nak és 230. § 2 bekezdésének hatályon kívül helyezése mellett, hozatnak meg (aharmadszori megszavazás nyomában a részletekben való elfogadás után foganatosítandó.) Es az ülés el nem osslatható, míg a javaslat részleteiben is el nem fogadtatott. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) A 203. §. utolsó bekezdése hatályát veszti. Minden ülés a napirendre tűzött javaslat tárgyalásával veszi kezdetét, a tárgyalás semmi okból és czímen a napirend tárgyalására szánt idő letelte előtt meg nem szakítható. Es a 196., 197., 204. és 206. §§ okban körülírt teendők ezen idő letelte után az ülés végén intézendők el, a 207. és 223. §-okban a tárgytól való eltérés kérésére, valamint a zárt ülés megtartására vonatkozó határozmányai hatályon kívül helyeztessenek. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Az elnök a 215. és 236. paragrafusok

alapján való felszólalást, — az ilyen felszólalások az idők kihuzása czéljából történnek — egyáltalán megtilthatja, végre amennyiben a 255. §-ban említett rendzavarás, valamint az elnök elleni engedetlenség egyes eseteiben azonnali intézkedés szüksége forogna fenn, az elnök azt vagy azokat, aki vagy akik a rendzavarást vagy engedetlenséget folytatják, az üléstől kitalja. (Nagy zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: No ez gazságl (Felkiáltások jobbfelől: Rendrel Felkiáltások a szélsőbalon: De ugy van, gazságl)

Holló Lajos: Kimutatja a foga fehérét. (Ugy van! balfelől.)

Hertelendy László jegyző (olvassa): . . . ezen határozatát, valamint a Háznak a mentelmi bizottság javaslata alapján hozott kizárási határozatait foganatosítani tartozik, egyuttal az ügyet a mentelmi bizottsághoz teszi át, amelynek a 255. szakaszban körülírt rendszabályoknak a rendzavarókra és engedetlenkedőkre való alkalmazását czélzó indítványa a Ház legközelebbi ülésében a bizottság többségi s esetleg kisebbségi előadójának meghallgatása után vita nélkül egyszerű szavazással döntendő el.

Beadja Tisza István. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon. Nagy zaj a bal- és szélsőbalon.)

A felolvasás után az elnök kijelentette, hogy a miniszterelnök indítványa napirendre fog kerülni.

— **Zárt ülést kel kérs!** kiáltott fel **Rakovszky**.

Mire azonban e czélra előkészítették a szükséges aláírásokkal ellátott ívet, az elnök már eirendele a szavazást a bizottságokban megüresedett helyek betöltésére.

A Ház választ.

A pillanatnyi szélsősendet felhasználta az elnök, a ki felolvastatta az interpellációs könyvet s azt javasolta, hogy az interpel-

lélek, mint az ásvány, ahogy szabályosan jegezesedik.

Készült a szép parasztnyelv, magára öltve tájszólást: találó ötleteivel, hasonlataival, szójátékaival,

Megszületett a magyar stíl, a melynek tökéletesítése után úgy ágyakozik a modern világ. A gazda faragta a tulipánt vadájára és a pompás czirádákat, a meglepő paraszt mozaikokat a lilium alakú szék hátára. Tornyo ágyára is oda lehelté guszusát, meg a mestergerendákra, kapu-bálványokra. Zömöken, nehézkesen, mint a hogy lelkének gondolatjának járása nehézkes. Tanítómestere az apja volt és lett az a házimunka olyan öröklésfele, mint a hogy örökljük hajlamainkat. Atment a vérbe; a mit ma annyira hajszolunk, az egyéniség oda tilt a munkára . . . Mind ez csöndesen ment, mint a hogy csöndes az erdő, melyben a cinké és egyéb madár művészettel rakja a fészket. Gyáraknak zaja, vasutaknak dübörgése és más egyébből semmi nem háborgatta azokat a havas, munkátlan estéket. Békességbe talán csak a torony harangja csendült-kondult belé imádságképen.

Hát az asszonyok! . . . Asszonyok voltak akkor is, a pompa, a luxusnak műve. Az

egyszerűségnek luxusa, a nádas födék alatt! . . . Fejedelmi luxus! . . . Azokat a szépségeket, a miket régi asszony vásznára teremtett, azokat most a nagy urak termei dédelgetik, föl a legnagyobb urig. Cserépdarabban, bőlzsir mellett kőczből font lámpabél pislogott és ezeknek világánál készültek az ezerformás varrottások. Vankoshéjra, fejkendőre, tágas-széles lepedőkre csak úgy döntötték az öltéseket. Micsoda pompával kevés színnel, durva eszközzel! Hol tanulták, ki tanította? Művelte az asszonyi lélek önmagát. Megleste a leány a tulipánnak fülését, karkasnak ébredését, futóvirágnak kúszását és lepingálta vankosára, kendőjére és mindenhová, a mit ért-kapott. Aztán fölő öltögetett. Es a rajz ügyetlenségében van a keresetlen báj; a kakas alakjának merevségében a kedvesség és a virág-czirádák összevisszaságában a meglepő naivság. Minden tenyéryai darab a léleknek egy-egy beütje, megérteti magát velük. Es hozzá a türelem, az óriási türelem! . . .

A ki ma olyan reczsfajta munkát csinál luxusból, arra modern asszony azt mondja, hogy hajókötélből van az idege. — Ekkor régen sokra ráérték, a mire most nincs idő.

Annak a szürkalapnak láttára csodálatosan gondoltam vissza mind-zekre. Mintha ő beszélt volna, azt képzeltem. A mint említettem: elej-

bém állt a gazdája, a ki hordozta, meg a felesége, meg a házi nép! . . .

Hát Istenem! — tűnődtem tovább — aztán ugyan boldok voltak-e ők abban a régi jó világban! Mert u óvégre az embernek minden lépésnyi ügye este erre sarkal: boldog lenni! — Föltalálták e s tük körülben, kevés eszközzel azt, a mit a mai kégyeskedő világ embere villany mellett, s ő erővel keres?

Egy valaki vén ember akadtt az utamba. Csizszszel-csoszszal lepegetett. Lassan, rövidet, mint a hogy rövid terben telt el egyszerű élete. Abból a régi szűk kalapos világból véletlenül hagyta itt az idő. Csk hogy, tudom, azt a szürkalapot lefőtötték a hzi cselédjei a fejről, hogy ne gyalazz vele a familiát. — Ugy van ő az élettel (nem haragszik meg a hasonlatért) mint a tipró ló a szaraz malommal. A világ halad lábai alatt, de ő csak áll a régi helyén. Földes szobából, besározzott ablakon nézi csak a változást, már ugyan, a mit gyöngye szemé láthat. Még bírja annyira, a mostot a régivel össze tudja hasonlítani.

Es folsóhaj, mélyet, nagyot . . . — H-ly, azt mondják, jó világ volt a régi világ — kezd. — Hogy eléltük a javát, aztán önekk hagytuk a rosszat! Nem ugy van az kérem alássan, nem ugy van. Most áll a jó

Festék-, lack- és kenczekereskedés!

644.

Csillag Ignác, Nagyvárad, Kossuth-utca Mezey-ház

hol is minden e szakmába vágó cikkek a legolcsóbban szerezhetők be.

Borostyán-lack 1 kiló
I. kor. 2., II. 1.70., III. 1.50.

E c s e t e k n a g y r a k t á r a.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Borostyán Sprit-lack
1 kilo korona 1.80.

lációkra délután fél három órakor térjen át a Ház.

Holló Lajos: Két órakor!

A Ház úgy határozott, hogy fél háromkor térnek át az interpellációkra.

Ezután következtek a választások, melyeknek eredménye a következő:

Megválasztottak: a III. bíráló-bizottságba: Gál Sándor, a IV. bíráló-bizottságba: Gajary Géza, az V. bíráló-bizottságba: Katona Mór, a közgazdasági bizottságba: Bujanovich Gyula, a közigazgatási bizottságba: Haydin Imre, a védőbizottságba: Egri Béla, a zárszámadást vizsgáló bizottságba: Greskovits Vilmos és Telecsky Kristóf.

Az állami anyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. t.-cz. módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságba:

Ballagi Géza, Baross Jusztn, Boncza Miklós, Bernáth Béla, Fischer Sándor, Heintz Hugó, Hellebronth Géza, Hódossy Imre, Issekutz György, Károlyi Antal, Kelemen Béla, Komjáthy Béla, Nagy Ferencz, Neumann Armin, Nyege László, Pattányzky Elek, Polónyi Géza, Rohonyi Gyula, Salacz Gyula, Schmidt Károly, Simonyi-Semadam Sándor, Szalay László, Szivák Imre, Ugron János, Veszter Imre, gróf Vilczek Frigyes, báró Vojnich István, Zsámbokrthy Emil.

A választások után **Okolicsányi László** mondta el záróbeszédét.

Után **Várady Károly** jelentkezett szövegekre.

A párbajellenes liga a miniszternél.

A párbajellenes liga tíz tagú küldöttsége tisztelgette tegnap délelőtt **Flósz Sándor** igazságügyminiszternél, memorandumot nyújtva át neki ügyük előmozdítása érdekében. A küldöttséget **Rakovszky István** államszámvevőszéki elnök vezette, tagjai voltak: **Edvi Illés Károlyi** dr. **Bókay Arpád**, **Desseffy Arisztid**, dr. **Gerenday György**, **Ambrozovics Béla** min. tan., **Gergely Ede** szövetségi titkár, **Kende Lajos**, **Kenedi Géza** és **Lichtenberg Kornél**.

A küldöttség vezetője ösmertette a szövetség célját, kérte a kormány támogatását mert csak így vezethet sikerre az akció. Különösen szükséges, hogy azok a büntető törvények, amelyek nálunk részben okozói a párbajok mértéktelen elszaporodásának, megfelelő módon átalakítsanak.

A miniszter meghallgatva a küldöttség kérelmét, megígérte, hogy hatáskörében határozott támogatást fog nyújtani a cél elérésére.

A választók névjegyzékét nem állítják össze.

A törvény szerint a jövő évi választók névjegyzékének kiigazítását az 1903. évi adókiadás alapján már meg kellene kezdeni. Nagyvárad városa már meg is tette az intézkedéseket, hogy a központi választmány holnap, hétfőn az összeíró küldöttségeket kijelölje. Azonban ezek a munkálatok most felfüggesztettek, mivel a belügyminiszter a választók összeírását elhalasztotta azon okból, mert az 1903. évi adók még ma sincsenek kivetve. A miniszter reméli, hogy az 1903. évi költségvetést az országgyűlés mielőbb megszavazza s akkor az adókat kivetik. Ennek alapján írják össze a jövő évi választókat.

A Magyar Védő-Egyesület javaslata.

A délvidéki és biharmegyei forrongás megszüntetésére a Magyar Védő Egyesület a következő előterjesztést tette a földmivelési miniszternek:

1. A kitörő szociális — sőt anarista forradalom vezetői s alattomos élcsérei — a tapasztalt ország nyugalmának megzavarása miatt: statáriális büntetés alá esnek.
2. Ezen szociális, sőt anarkikus forradalomnak már egy évtizedre visszanyúló okaira is tekintet kell vetni és mindazt mérlegelni, mit a nemzet és nép anyagi helyzete aláhányatlásainak megállítására megtenni elmulasztatott.

A legerélyesebb hatósági eljárás tehát

sürgősen fogantatandó úgy a közigazgatás, valamint a büntető törvényszék és az ügyészség részéről. Nyomban azután szükséges az ezen bajokat orvosolni hivatott, a nép anyagi helyzetének javítására vezető: közgazdasági teendőket is országsszerte megindítani, a mi egy egész képező országos helyes közgazdasági politika kijelölésével egyező.

A védekezés pedig nem lehetséges más-ként, mint egyedül a védővámval, — még pedig a legmagasabb védővámval lehet — és kell az országot, népeit, fogyasztóit és termelőit megvédeni.

A keleti háború.

Az oroszok feladják Port-Arthurt.

Gaudiumi szégyeniga előtt áll Oroszország Keletázsia királynője — ahogy Pétervárot Port-Arthurt nevezni szokták — nem tudja magát tovább tartani az ostromló japánok támadásai elől és megadja magát ellentállás nélkül. Az orosz lapok már előre jelzik a nagy hadi tény bekövetkezését, hogy elkészítsék a közvéleményt e nemzeti csapásra. Más oldalról azonban úgy találják, hogy Port-Arthur elvesztésén nincs nagy ok keseregni, mert állítólag a háború folyamán kiderült, hogy Port-Arthur nem az a felette fontos stratégiai hely, amelynek tartották s a japánok egész Manduriát is eláraszthatják, anélkül, hogy Port-Arthurral törődjenek.

Ezért az oroszok nem pocsékolják erejüket tovább a hadi kikötőnél, s mennek feljebb északra a császár seregei, hogy ott erőt gyűjtsenek s a kitartás tudatával, a győzelem reményével harcoljanak.

Előkészítés Port-Arthur feladására.

Berlin, március 5. A Wossische Zeitungnak jelenti szentpétervári levelezője, hogy az orosz sajtó hivatalos helyről azt az utasítást kapta, hogy *készülse elő a közvéleményt Port-Arthur elvesztésére.*

A Novoje Wremja s a Ruzs feltűnő egyértelműséggel hangoztatják, hogy Port-Arthurnak nincs meg a stratégiai fontossága s ha a japánok el is foglalják Port-Arthurt, az csak

világ! A szegény ember olyan kenyeret eszik most, az én világomban az urnak a kalácsa nem volt olyan. Hát a pallós szoba? Föl sem veszi még a zsöller ember sem. Pedig az én gyerekkoromban lábujjhegyre álltunk, úgy bámultunk a plébános ur ablakán, hogy lássuk, milyen a pallós szoba. Mert csak azé volt pallós, azé is csak az egyik. Oszk! mikor az én világomban betegségbe estem és azt javalták: ezetes buborkát enni, az meggyógyít... hét falut bejárhattam volna, mind azt kérdezték volna velünk együtt: mi az? ... Bezzeg most másféle is járja! ... Ez a jó világ uram, ez!

A hogy az én öregem motyogta a mi világunk dicséretét, mintha lepottyan volna az én szürkalapom a földre, szégyenletében. Mivelhogy én ahhoz annyi boldog egyszerűséget fűztem!

Tehát csakugyan úgy volna? Vagy hát előbbre tolt bennünket a boldogság mesgyéjén mind az, a mire az én öregem gondol? ... Csakugyan, a szürkalapot mintha elejtettem volna, a melyhez gondolatban olyan édesen hozzáfűztem az egyszerűség boldogságát.

Nemcsak papíroson, nemcsak gondolatban, hanem valósággal valami illatos, levegős szalonba jutottam az én öreg parasztom mellől. A háziasszony gazdag asszony és nagy asszony. A lelke nagy, finom és művelt. Beleillik a mi világunkba, mint a mozaik-képhe a legfényesebb, legjellemzőbb darab. A szobája lelkéhez van szabva. Arczát halványfényre festi a villanyláng, a melyet betakar az Auer-háló, hogy bágyadt legyen a fény, mely különben izgatná. Butorai fénytelenek, szőnyegjei holt színűek, ezüstje galvanizáltak, fénytelenek, ahl mert az éles

színek, az erős színek bántják az idegeket! ... Körülötte semmi szokásos kimértség nincsen. Művészies össze-visszaságban csodálatosan uralkodik a puha, lágy és meleg kényelem. Semmi sem bántja a szemét: minden pihenőre csalja a testet-lelket. Gazdag ebédlőjében illatos még az ételnek gőze is. Ebédnél az asztali eczetjéből tenyérre csöppent, szétmorzsolja és mohón nyeli az illatát. Valóságos tavasz lebben szét erre illatával együtt és betölti a termet ibolyaszaggal. Es ő diadalmasan mondja el, mint szűri át az erős bort cseppről-csepre egész halom ibolyaszirmokon, mignem az ibolya eczetbe olvad bele. (Csodálatos találkozás az eczetnek az én öreg parasztom buborkájával.)

Ez a gazdag, nagylelkű asszony főlőhajt. A lelke ébredez gondolatjain. O, ki Párisról úgy beszél, mint én a szomszédfaluról, a kinek a föld hátán minden közel van, a kinek a messzeség a földön kívül kezdődik, valahol a levegőn túl, a Mars csillag körül ... Elrévedez gondolataira.

Es azt mondja: Amitás minden! Hazudik körülöttünk minden. A világunk, a lelkünk és minden igyekezetünk: hazudik mind! Kergetünk valamit, ami után epedünk és azt hisszük — elérjük, vagy már el is értük. Nyitott szemmel hazudunk önmagunknak. Képekben keressük az igazságot és az igazság mellett elnyargalunk. A tárlatokon, festményeken bámuljuk a napsugaras levegőt, a virágos rétet, a lombos erdőt ... Festett képen kutatjuk a testben a gondolatot, az eszmét, a fájdalmat, a gyönyört. Szaladunk a színjáték után, szemünk ma a bünt, holnap este az erényt, a melyet agyongázolnak. Tapsoljuk a társadalmi

kérdéseket, a melyeket fölfeszegnek s a melyeket ma így oldanak meg, holnap meg úgy ... festett arcáról villanylángnál bölcselkedünk.

Még sokat mondott úgy félig nekünk, félig magának. Arczját fájdalom öntötte el. Olyan volt, mint a ki egész életet nyargal át valami öröm, vágy kedvéért s mikor oda ér, semmi az, a miről azt hitte, hogy — minden. A gondolatai szinte vergődtek, mint madár a kelepczében, melyből nincsen szabadulás. Az egész asszonyon a fájdalommal együtt valami undor, csömörletfele ömlött el ... Végre aztán még mondott valamit, a mi alapjában véve nem új gondolat. Salamon mondta el legszebben, ő csak ellapította a királyi szavakat. En azonban leírom úgy körülbelül!

... Es minden, a mi világunk hajszájában messzebb-messzebb dob bennünket a célunktól a — boldogságtól. Rossz uton járunk. Kényesítjük lelkünket, vágyainkat! Nyitjuk az utját több és több kívánságnak és szaladunk el, el a — boldogságtól ... Az egyszerűség! igen az egyszerűség! ez a boldogság! ... Még azt sem szerezni be mind, a mi szükséges, csak azt, a mi nélkül el nem lehetünk ... Igen, igen! a diogenesi állapot ... a régi világ ...

Az én szürkalapom előbukkant az illatos levegőben. Mintha kitisztult volna a porból, a melybe előbb hullott szégyenülten. Pedig csak én gondoltam. Mert a hogy néztem hosszasan és tűnődve, mintha így szölt volna az a szürkalap kurtán, röviden:

Hazudtam neked a boldogságról ... ez az asszony meg — ábrándozik ...

erkölsi diadal lenne rájuk nézve. Azt írta a nevezett két lap, hogy a japánoknak tulajdonképpen előjoguk van Port-Arthurra, mert hiszen az oroszok előtt ők bírták ezt a helyet.

A japánok célja.

London, márczius 5. A Daily Telegraph jelenti: A japánok célja Port-Arthurt blokádnál alá venni, s a külvilágtól egészen elzárni. Mielőtt az időjárás megengedi, a japánok Dalaít elfoglalják. Sőtől nagy japán sereg menetel a Jalu folyó felé, melyet hir szerint néhány ezred már át is lépett. *Wladivosztozk bombázását néhány nap múlva megkezdik.* A kínaiak felkelését az oroszok ellen nap-nap után várják.

Az oroszok haditerve.

Pétervár, márczius 5. A mozgósítás Szibériában kitűnően halad előre. Minden állomáson katonák ezrei várakoznak, hogy a harcra szállítsák őket. A Mandsurai déli részében levő csapatok mindaddig tartózkodni fognak a japánokkal való összeütközéstől, míg annyira megerősödnek, hogy legalább kétszer annyian lesznek, mint a japánok s a szárazföldi harc kimenetele iránt nem lehet kétség.

Páris, márczius 5. Az Echo de Parisnak írja pétervári levelezője: A mandsuriai csapatok vezérének Luewis tábornoknak az a terve, hogy a harctéren levő sereg egyelőre tartózkodjék az ütközettől s gondosan ügyeljen a japánok minden mozdulatára. — Az előre tolt kozák ezredeket, akik előrsi szolgálatot teljesítenek, négy lovas ezreddel megerősítették s ezek jelenleg 150 kilométernyire vannak a Jalu-folyótól. Az előrsők már összeütköztek a japánokkal s az utóbbiak visszavonulásával végződött. Ez igen jó hatással volt az orosz katonákra. — Nagyobb harcok csak két hét múlva lesznek.

A japánok támadásra készülnek.

London, márczius 5. Tokióból érkezett magántáviratok jelentik, hogy egy japán hajóraj Liaotung közelében várja az alkalmas pillanatot, amikor a japán szárazföldi seregek partraszállását Liaotungnál és Adles környékén elősegítheti.

A zsidók sorsa Oroszországban.

Berlin, márczius 5. Egy Kiewben megjelenő folyóirat közli, hogy egy zsidó orvosnak anyja és testvére parancsot kapott, hogy hagyják el Kiewet és költözzenek olyan helyre, ahol a zsidók a rendeletek értelmében lakhatnak. A kiutasítás azért történt mert a zsidó orvos a keletázsiai harctéren van s így hozzátartozói nem maradhatnak ott, ahol eddig is csak orvos fiuk, illetőleg testvérük érdemeinek elismerése révén lakhattak.

A császár levele Edwárd királyhoz.

London, márczius 5. Baró Bunkendorf nagykövetet Edwárd király ma hősre kihallgatáson fogadta. A nagykövet hir szerint átadta a császár sajátkezű levelét az angol királynak. A levelében Miklós császár sajnálkozását fejezi ki a háboru kitörése felett és Japánt okolja a történetekért.

Orosz csapatszállítások.

Berlin, márczius 5. Pétervárról jelentik a »Berliner Tageblatt«-nak, hogy a csapat-szállítások gyorsan és fennakadás nélkül haladnak. Nagyobb orosz sereg utban van Korea felé. Orosz katonai körökben nem tulajdonítanak annak semmi fontosságot, hogy japán csapatok szállottak partra a Kossiet-öbölben.

A japán császár távirata.

London, márczius 5. A Standardnak jelenti Tokióból tegnapi kelettel: A japán császár 2-án táviratot intézett a koreai császárhoz, a melyben értesíti, hogy azért zentek hadat, hogy allandóan biztosítsák a békét Kelet-

Azsiában és örömeinek ad kifejezést az utolsó egyezmény megkötésén, mely bizonyosan még nagyobb barátságra vezet a két ország között. A japán császár azt reméli, hogy a két ország viszonya még szorosabb lesz és köszönetet mond a koreai császárnak és két fiának a japán csapatok javára való adakozásukért.

A bombamerénylet.

Szjoul, márczius 4. (Reuter.) Ama bomba fölrobbanása következtében, a melyet egy ismeretlen koreai vetett a külügyi hivatalba, a titkár és két másik hivatalnok megsérült. A sérülések nem súlyos természetűek.

Orosz torpedónaszádok a Szudo-öbölben.

Kána, márczius 3. Két orosz torpedónaszád érkezett a Szudo-öbölbe.

A japánok a hadifoglyokért.

London, márczius 5. A Standard jelenti Tokióból: A sebesült oroszok, a kik Csemul-póban a japán Vörös Kereszt-kórházban állottak kezelés alatt, meggyógyultak és rövid idő múlva Macsujamaba, Sikoku-sziget partjára hozzák őket. A japánok bő rendelkezést bocsátottak ki a hadifoglyok kezelésére vonatkozólag. A hadifoglyokat bőven el kell látni élelmiszerekkel és a postának leveleiket, a vasutnak pedig személyes javaikat szabadon kell szállítaniok.

Orosz csapatok vonulása.

London, márczius 5. A Times jelenti Tokióból a hó 3-áról: Az orosz csapatok, a melyek rövid idő előtt vonultak Wladivosztokból a Kossiet-öböl felé, hir szerint állpétek a Tumen határfolyamot Hoj-röngnél. A Timesnak tegnap azt táviratozták Tokióból, hogy az orosz csapatok, a melyek eddig a Jalu folyamtól délre állottak, Jalu irányában vonultak vissza.

Japán veszteség.

Berlin, márczius 5. Pétervárról távirják a Lokalanzeigernak: Port-Arthurban volt szemtanuk beszélnek, hogy a japánok veszteségei az első összeütközés alkalmával sokkal nagyobbak voltak, mint a minöket eddig jelentettek. Ot hajó elmerült, közülök az egyik a japáni tengerbe.

Orosz diákok Oroszország ellen.

Bern, márczius 5. A lausannei egyetem százötven diákja és diáknője határozati javaslatot fogadott el, amelyben azt a reményt fejezik ki, hogy Oroszország összes forradalmi elemei népháboruban a hivatalos Oroszország ellen fognak támadni. A »Lausanner Revue« sajnálatát fejezi ki e megnyilatkozás fölött.

Nagy hideg.

Pétervár, márczius 5. A Keletázsiaiában uralkodó rettenetes hidegségektől sokat szenvednek az orosz katonák Wladivosztozkban a fagyponat alatt 19, Sachaliban 24, a Bajkál-tavon 32 fokot mutat a hőmérő.

Lefoglalt bécsi csizmák.

Bécs, márczius 5. Egy helyi tudósítás szerint a Hirsch-féle cipőgyár 3 héttel ezelőtt Wladivosztozkba és Port-Arthurba 1000 pár csizmát küldött. A küldeményt Hamburgban visszatartották és a további rendelkezéseket viszszavonták.

Háziünnepély a honvéd hadapródiskolában.

A m. kir. honvéd hadapródiskola II. évfolyam növendékei, annak emlékére, hogy az intézetben fél ezer napot töltöttek, az iskola-parancsnok engedelmével pompásan sikerült ünnepélyt tartottak, melyen az intézet teljes tanári-tisztikara és családtagjai, Winkler La-

jos polg. isk. igazgató és neje, valamint az összes növendékek vettek részt.

Az ünnepély a remekül nemzeti színekkel díszített tornateremben folyt le minden részében kitűnő sikerrel.

A II. évfolyam növendékei nevében Ver-böczy Kálmán mondott lelkesedett megnyitót, mély hálával emlékezve meg az intézet nagy-érdemű parancsnoka, Major Miklós alezredes-ről és a faradhatatlan tisztikarról; a II. évfolyam énekkara a »Granadai éj« cz. dalmából énekelte egy szép dalt.

Holzenberg lelkes költeményt szavalt Petőfi dicsőítésére. Előnk tetszést arattak Pázmány Géza növendék, tárogató, zenekari kísérettel előadott kurucz-vótái, melyeket korbbi öltözetben mutattak be.

A vívás- és torna-mutatványok az évfolyam növendékeinek kiváló ügyessége és ki-képzéséről tanuskodtak.

Vörösmarty »Szép Ilonkát« festői előképek kíséretében Pázmány növendék szavalt, Gerecz János ügyes zongorakiséréte mellett.

Végül buzogány-gyakorlatokban gyönyörködött a közönség. Az ünnepély végeztével remek emléklapokat osztottak ki, melyeket Gadi százados művészileg rajzolt meg.

Az ünnepély után a közönség az éttermekbe vonult, hol izletes vacsora várta.

Gyönyörű pohárköszöntőt mondott Mayor Miklós alezredes a királyra és hazára, melynek nyomán riadó éljenzés fakadt. Mindnyájan a király-hymnust és ez Isten áldd meg a magyart énekeltek. Azután elismeréssel nyilatkozott a II. évfolyam növendékeinek bemutatott szavallati, zenei és egyéb produktói felett, egyttal köszönetet mondott a tanári-tisztikaruk.

Az egybegyűltek lelkesült éljenzéssel kísérték a benső szeretettel és elismeréssel mondott toasztot.

Palotás Fausztin százados szellemes pohárköszöntőjében éltette az intézet nagyra-becsült és őszintén szeretett parancsnokát, mi frenetikus éljenzés visszhangzott.

Kozáry Gyula az alezredes nejeért s a jelenlevő hölgyekért üritette poharát költői köszöntőjében.

Papp-Váry százados, ki az egész ünnepélyt rendezte (a II-ik évfolyam parancsnoka), szintén az iskola-parancsnok egészségéért ivott, ki mint ember, katona és hazafi egyaránt példányképt szolgált.

Ezután az egész társaság a táncsterembe vonult egy kis parázs tánczra, mely a legjobb körülményben hajnalig folyt, az intézet zenekarának jó és tüzes muzsikáj. mellett.

UJDONSAGOK.

A Kath. Szabad Liceum.

Csütörtökön ismét bőjti estély következik a Katholikus Szabad Liceum műsorán. A nagybőjt komoly, magába szállásra intő hangulata fogja el ilyenkor a lelkeket s a keresztény ember kétszeresen fogékony ama nagy eszmék iránt, a melyeket a Megváltó hozott a földre. Ezért ölelte fel programjába a Katholikus Szabad Liceum a nagybőjt alkalmával a komoly, konferenzszerű előadásokat, a melyeket estélyek keretében illesztve tart meg.

A csütörtöki estélyen az előadást Halász Gyula papnöveidei lelki igazgató tartja »A golgotai trón« czimű előadást. Halász Gyulát a nagyváradi közönség magas színvonalon álló, kitűnő beszédei után mint kiváló egyházi szónokot ismeri s szabad liceumi előadása iránt városszerzte nagy érdeklődést tanosítanak.

A többi szereplő mellő művészi keretet fog adni a beszédek. A két kis Daniél-fücska művészi játékában már egyszer volt alkalma a

Katholikus Szabad Liceum közönségének gyönyörködni; azóta mindketten csak tökéletesedtek játékokban s így kiváló műélvezetre van kilátás. Hasonlóképen remek művészi programmpontnak ígérkezik a műsor utolsó pontja, *Róssa* Ambrus tenor-szólója. A kiváló tenoristát szűkebb művészi körökben régóta ismerik képzett, hajlékony, tiszta tenorjáról, melyet most a nagy közönségnek is lesz alkalma hallani.

Az estély műsora a következő lesz:

1. *Zongora-játék*, négy kézre előadják *Dániel* Lajos és *Laczi*.

2. *A golgotai trón*, előadja *Halász* Gyula.

3. Ária *Beethoven* »Krisztus az Olajfák hegyén« cz. oratoriumából; éneklí *Róssa* Ambrus, zongorán kíséri *Beleznay* Antal.

Az estély pontban este hat óra or kezdődik.

TAJEKOZTATO.

Márcz 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Márcz 20. Szigligeti társaság felolvasó ülése.

Márcz 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély).

April. 15. Szigligeti társaság közgyűlése.

* A városház építésére felügyelő bizottság ülése. Nagyváradi város új székházának felügyeletére kiküldött bizottság tegnap tartotta utolsó ülését. *Rimler* Károly polgármester elnöklété alatt dr. Hoványi Géza, Dús László, Kőszeghy József, Komlóssy József, Darvasy Lajos, Lukács Odón, Pékánovits Imre, Sztarill Ferencz, Hegedűs Géza, Mezey Mihály, dr. Dóri Ferencz, Köblös Ferencz, Csordacsics Ferencz és ifj. Rimanóczy Kálmán építő-vállalkozó voltak jelen. — *Kőszeghy* József főmérnök előterjesztést tett, hogy a városi székház teljesen elkészült. A végleges átvételhez azonban ne hivjanak meg idegen szakértőt, hanem az építész-vállalkozó adja be a végszámlát s ő azt felülvizsgálja. Megbízta a főmérnököt, hogy a számlát eljese meg. — A székház toronyóráját ideiglenesen átvették. — *Pékánovits* Imre felemlítette, hogy minden ilyen nagyobb építkezésnél a felügyelőnek jutalmat szoktak adni. *Csordacsics* Ferencz két éven át fáradságot nem ismerve buzgón, lelkiismeretesen teljesítette az építés felügyeletét, a legtöbbször még hivatalos óráin kívül is s bár lelkiismeretes vállalkozóval állott szemben, közreműködésével hozzájárult, hogy a mű minden tekintetben sikerült legyen. Az erkölcsi elismerésen kívül bizonyos összeget szavazzanak meg *Csordacsics* Ferencz városi építész részére jutalomképpen. Dr. *Dóri* Ferencz, *Kőszeghy* József és dr. *Hoványi* Géza pártoló felszólalása után 1000 korona jutalmat szavaztak meg s ezenkívül *Csordacsics* Ferencz érdemeit a bizottság jegyzőkönyvében megörökíti.

* A földzsora Nagyváradon. A szociális mozgalmak révén egész nagyságában feltárult az a veszedelmes földzsora, amelyivel Bihar megyében egyes gazdagabb lakosok nyuzták a szegény népet. Ilyen földzsora már régen gyakorlatban van Nagyváradon is. Egyes gazdák, sőt iparosok is bérelnek Nagyvárad városától, a Rhédey-kert mellett több-kevesebb szántóföldet s azokat 100—200 négyszögöles darabokban busás összegért kiadják szegény újárósi és külvárosi embereknek. Ily módon a holdankint 14—18 forintért a Rulikovszky-ut mentén a tulajdonostól kibérelt földért 70—80 forintot szednek be a szegény lakosoktól. Az

Aradi-ut mentén levő földekkel, a melyek közvetlenül a város határa mellett vannak, hasonlóképpen uszoráskodnak egyesek. Tudomásunk van olyan nagyváradai lakosokról, akik éveken át üzték ezt a lelketlen uszorát s ebből gazdagodtak meg. Mindenesetre helyén való lenne, hogy a földtulajdonosok a legszigorubbán járjanak el a földuszorások ellen.

* Dr. Krüger Aladár ügyvéd, lapunk főmunkatársa ügyvédi irodáját Fő-u. 18. sz. a. megnyitotta.

* A nemzeti ünnep s a 48-asok. A függetlenségi és 48-as pártkör tegnap este 6 órakor igen népes választmányi gyűlést tartott dr. Szokoly Tamás elnöklété alatt. Jelen voltak: Szokoly Tamás, dr. Stokker József, dr. Adorján Emil, dr. Halász Lajos, dr. Altman Jakab, Sulyok István, Déry János, Diósy Ferencz, Schwartz Izidor, Kiss Dávid, Katona Mihály, Mokry János, Bogdán József, Weisz Lajos, Pintér Tamás, Németh Antal, Szabó Dezső, Szalay Lajos, Weisz Károly, Szűcs Ferencz, Márkutz Sándor, Zboray Gyula, Meriz János, Fried Ferencz. A párt elhatározta, hogy márczius 15-ét méltó fényre a Zöldfa dísztermében tartja meg, melyre meghívják Nagyvárad város polgárságát pártkülömbőség nélkül. Dr. *Barabás* Béla képviselőt, az agghonvédeket. A hazafias ünnepség társasvácsora keretében lesz megtartva, melyen a 48-as öreg honvédek a párt vendégei lesznek. Az ünnepi szónoklatot *Barabás* Béla képviselő fogja mondani, kivülé *Sulyok* István, dr. *Adorján* Emil, *Keszler* Edő s Szigligeti-színház művésze, dr. *Stokker* József — ki a zárószót mondja — működnek közre. Azonkívül felkérjük még közreműködésre az iparos-kör, az iparos ifjak dalkörét és egyletét, a kath. legényegylet dalárdáját, az ev. ref. énekkart. Végül az ünnepély részletes programjának kidolgozására egy három tagú bizottságot küldtek ki, mely Szokoly Tamás, dr. Stokker József és Schwartz Izidorból áll.

* A vámszabályzat jóváhagyása. Mint már korábban említettük, a kereskedelmi miniszter jóváhagyta Nagyvárad város új vámszabályzatát. Tegnap érkezett meg a városhoz a miniszter leirata, amelyben kijelelti, hogy a vámfelügyelettel megbízott *Komlóssy* József tanácsos részére a vámtelügyeletnél rendkívüli időben teljesített munkáért az évi 1000 korona tiszteletdíjat engedélyezi. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy mióta a visszaélés kiderült, továbbá mióta *Komlóssy* József tanácsnok vette át a vámok és helypénzkezelés felügyeletét, a város jövedelme majdnem megkétszereződött, ami a helyes és hatályos ellenőrzésnek s a visszaélések megszüntetésének a következménye. A lóvásártéren az 1901. évben befolyt 9987 kor; az 1903. évben pedig 14718 kor; a baromvásártéren az 1901. évben befolyt 14246 kor; az 1903. évben 19385 kor. 70 fill. pedig az 1903. évben 9 hétig zárlat volt s az állatvásár szünetelt. Az 1903. évi költségvetésnél a lóvásárban 4418 kor. 40 fillér, a baromvásárban 5085 kor 70 fillérrel több jött be. — A vámszorompóknál ezután hozzák be az új rendet; a vámjegyeket szelvényekkel látják el.

* A »Működő fényképezők köre« e hó 4-én *Mezey* Mihály kir. közjegyző elnöklété alatt tartott választmányi ülésén a kör jövő életére nézve igen fontos határozatokat hozott annak fejlődése és felvirágoztatása érdekében. *Halász* Gyula alelnök indítványára hetenként tartandó összejöveteleken hasznos előadások fognak tartatni, hogy így a tagok tapasztalataikat kibővíthessék. E célból felkéri a *Katholikus Legényegylet* vezetőségét, hogy az egylet egy helyiségét minden héten egyszer engedje át a körnek. Az első ily összejövetei még e hó folyamán meg lesz tartva, mely alkalommal

többek között dr. Csulyok Béla egyleti alelnök igen tanulságos előadást tart a fényképezés alapvonalairól. Az összejövetel időpontjáról a tagok meghívó útján fognak értesíteni. Azonkívül május hó folyamán a tagok felvételeiből az egylet részére kiállítás rendeznek, hogy ez uton is buzdítsa őket és ily módon azután a szeptember hóban rendezendő nyilvános kiállítás minél sikeresebb legyen és minél szebb és változatosabb képeket mutathasson be a nagyközönségnek. Az egylet felvirágoztatására nagy befolyással lesz azon intézkedés is, hogy mivel több helybeli katonatiszt is be kíván lépni az egyesületbe, a választmány a belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályok egy példányát felsőbb hatósági jóváhagyás végett az állomásparancsnokságnak beküldi. Ily módon a kör igen jelentékeny számmal és tehetséges erővel fog szaporodni.

* A helyettes anyakönyvvezetők kérelme. A nagyvárad állami anyakönyvi hivatal helyettes anyakönyvvezetői kérik, hogy az anyakönyvi kivonatok díjai ezután is kiadassanak részükre. A belügyminiszter véleményét kért e tárgyban Nagyvárad város közigazgatási bizottságától s a bizottság február havi ülésében a kérelem teljesítését véleményezte, annál inkább, mert mostanában évenként csak néhány száz korona jön be az ily kivonatokért. A belügyminiszter már határozott ezen vélemény alapján a helyettes anyakönyvvezetők kérelme felett s megengedte, hogy a beszédett díjak részükre kiadassanak.

* A Kakas Márton legújabb számából. *Drót-talan telegrafálás*.

— Erdekes, hogy a japán-orosz háboruban milyen egyszerűen működik a dróttalan táviratozás!

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy az oroszok győzelméről szóló hírek egyáltalán nem a táviró drótján érkeznek. Mind ott gyrtják azokat a pétervári sajtóirodában a lapok számára!

Sóhaj.

— *Tisza* István azt mondta, hogy a bécsi minisztertanácsban csak szép asszonyokról beszéltek. Elhiszszük, hogy a miniszterek Bécsben elfeledkeznek a legszebb asszonyról, a kivel legtöbbet kellene törődnök: *Hungária asszonyságról*.

Az ismertetőjel.

Egyik szobalány: Igaz, hogy elhurcolkodnak innen?

Másik szobalány: Persze, nem látja, hogy már hat hét óta nem tisztítom az aklakokat?

Vigasz.

A férj (a feleséghez): Becstelen ember vagyok. Sikkasztottam és rájöttem. El vagyok veszve, elvesztem!

A feleség: Azért nem kell kétségbeesni, a rendőrség majd megtalál.

Samuka érdeklődik.

— Mama, a babból lehet sót csinálni?

— Már hogy lehetne Samukám.

— Hiszen mikor megfőzitek a babot, azt mondjátok, hogy só-lett.

Új közmondások.

Nem mind arany, a mit az asszonyok hordanak.

A ki korán kel, egész nap álmos marad.

* Felhívás hernyózásra. A hernyózásról alkotott szabályrendelet valamint a földművelésügyi m. kir. miniszter által 6412—III—7. szám alatt kibocsátott rendelet értelmében minden birtokos, gondnok vagy bérlő tartozik minden évben márczius 30-ig a kertjében, udvarán, szőlőjében, szóval a város határában birtokában levő minden fáról, cserjéről és sövényről az ősszel visszamaradt hernyófészkeket és tojásgyűrűket leszedni és azokat tűzveszélyre alkalmas nem szolgáltató módon elégettetni. Az irtásnál főfigyelem fordítandó a legtöbb kárt okozó ugynevezett fehér galagonya

pillangó és a sárga fumpille hernyóira, illetve azok fészkeire, továbbá a gyapjas pille petéire és a gyűrűs pillére. A mulasztók 4—100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, nem fizetés esetén aránylagos elzárással büntetettek. Kelt Nagyváradon, 1904. évi márczius hó 3-án. A kapitányi hivatal.

* **Nagyvárad milleniumi képe** Berlinben. A vallás- és közoktatásügyi miniszter érdekes leiratot intézett Nagyvárad városához. *Berzeviczy* miniszter rámutat, hogy a német császár ez évi áprilistól októberig Berlinben nagy arányú képzőművészeti kiállítást szándékozik rendezni. Ezen a tárlaton külön magyar csoport is lesz. A miniszter óhajtja, hogy nemzet történeti vonatkozású művésztűk is képviselve legyen ezen a kiállításon s felkéri Nagyvárad városát, hogy az új közgyűlési teremben levő milleniumi képet, mely ennélfelől művésztűnk egyik főműve, engedje át a kiállításra a város. Az összes költségeket a kormány fedezi.

* **Búcsu-bangett.** Abból az alkalomból, hogy *Fuskás* Antal pénzügyi felügyelő és *Polivószky* István fővámszedő 40 éves szolgálatuk után nyugdíjaztattak, a helybeli pénzügyi hivatalok tisztviselői búcsuestélyre jöttek össze a Zöldfa-szálloda nagytermében és kedélyes hangulatban ünnepelték a nyugalomba vonulókat. A vidám időtöltés között számos szellemes felkészítő hangzott el, nagyobbára az ünnepelték személyével foglalkozva.

* **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek idei arjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner* *Udön* cs. és *Kir. udvari magkereskedése* *Budapestben, Rottenbiller-utca 33.* mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtisztá magvak árai alacsonyok. Különösen fölemeltendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

* **Öngyilkos faczér** molnár. *Kiss* Miklós szolnok-dobokamgyei illetőségű 26 éves, jelenleg foglalkozás nélküli molnár, ki emellett az ácsmesterséget is tanulta, Malom-utca 198. szám alatt levő lakásán tegnap délután 1 és 2 óra között egy 9 mm. forgópisztolyval baloldalába lőtt. A lövés csipője táján érte. Első segélyben Nemes és Ullmann orvosok részesítették; azután kórházba szállították, ahol súlyos sebével ápolás alá vették. Két levelet hagyott hátra. Egyet Szabolcsen lakó szüleinek, egyet pedig Szatmári Lajos malommesternek, kinek leányát szerette. Allapota súlyos.

* **Mozgó fényképek a „BIHAR” kávéház sörszobájában ma és minden este, ünnep és vasárnap délután is 4-től 6 óráig.**

Kitűnő kávéházi ételek és italok pontos és figyelmes kiszolgálásáról gondoskodik **Gyárfás Pál,** tulajdonos. 645

* **Mindenkit** saját érdekében kérünk, hogy ha női és férfi ernyőben, továbbá női, férfi és gyermek harisnyában szükséglete van, annak beszerzése végett forduljon az **Amerikai Aruházhoz** Olaszí Fő-utca, a hol e cikkek mindenkit meglepő olcsó árban lesznek most nagy raktár végett árusítva. 61

* **Tisztelettel** hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó cég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

* **Allategészségügy.** Allattenyésztőket érdekelhet, hogy az ideai londoni egészségügyi kiállításon *Dr. Dávid Viktor,* északi gyógyszer-táros „Antegrin” nevű háziállatok óv- és gyógy-pora általános nagy szenzációt keltett. Gyakorlatilag az „Antegrin” háziállatok belső bajainál nálunk is nagyszerűen bevált, állatorvosok és gazdák egyaránt dicsérik. Az „Antegrin”-t, mint stomachikumot és enyhe laxánst, a horv.-

szlav.-dalm. királyi kormány is nemrég engedélyezte és jóvá hagyta, az országos vegytani intézet véleményezése alapján. Az „Antegrin” az egész monarchiában törvényesen van védve. 596

* **Tudomásunkra jutott,** hogy *Czillér* Imre áruháza helyszűke miatt a női ruhakelme osztályt végleg felosztja, mely alkalomból az összes raktáron levő kelmeit bevásárlási áron alul is eladás alá bocsátja. Ezen kedvező alkalomra és a tuloldali hirdetésre felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

Jubileumi zarándoklat Rómába.

Ó Szentsége X. Pius szeretettel várja hű magyarjait. A szeplőtelen fogantatás oltalmába óhajtja őket személyesen ajánlani. Siessünk követni hívó szótát.

Nevem alatt induló ezen zarándoklat nem az első s a multban tapasztalt általános megelégedés remélnem engedi, hogy szép számú zarándoklat lesz ezen jubileumi zarándoklatunk. *Gross* Ferencz plébános. Gánt, u. p. Csákvár, Fehér-megye.

Indulás: 1904. április hó 12-én Budapestről.

Részvételi díjak: I. osztály 285 korona. II. osztály 220 korona. III. osztály 130 korona.

Ellátás nélkül: III. osztály 85 korona.

A zarándoklat módosatai.

A zarándoklatban részvehetnek mindazok, akik a sz. Atya előtt hódolatukat bemutatni kívánják.

Indulás: 1904. évi április hó 12-én Budapestről, a keleti p. u.-ról.

Menetrend: I. és II. osztályú zarándokok részére.

Gyorsvonat: Budapest keleti pályaudvar indulás ápr. 12-én este 6 ó. 50 p. Fiume. érkezés ápr. 13-án reggel 7 ó. 15 p.

III. osztályú zarándokok részére:

Személyvonat: Budapest keleti pályaudv. indulás ápr. 12-én reggel 8 ó. 14 p. Fiume érkezés ápr. 13-án reggel 5 ó. 30 p.

Gyülekezés: Budapest keleti pályaudvar várótermében, egy órával az indulás előtt. Az I. és II. osztályú zarándokok a II-ik osztályú, míg a III. osztályúak a III. osztályú váróteremben találkoznak, a hol jelvényüket felűzik és láthatóan viselik.

Mindkét csoport külön utazik egy-egy utikísérő vezetése mellett — Fiuméig — ahol csatlakoznak és együttesen folytatják útjukat Róma felé.

Fiume indulás ápr. 13-án reggel 7 ó. 30 p.

Ancona érkezés ápr. 13-án délután 5 ó. 30 p.

Hajó ut. I. és II. osztályú utasok a hajó I. osztályú részében utaznak. 2 koronáért ágy áll a hajón rendelkezésükre.

Anconában az I. és II. osztályú utasok kocsikon míg a III. osztályúak vezető kíséretében mennek a vasuti indóházhoz. Ott osztjuk ki mindenkinek azon római szálloda címét és szobaszámát, a mely részükre kijelöltetett. A kik kettésével helyzetnek el, szobatársukkal előre meggyezve már együttesen jelentkezhetnek a szobaszámok átvételénél.

Ancona indulás ápr. 13-án este 10 ó. 40 perc.

Róma érkezés ápr. 14-én reggel 7 ó. Utazás közben az ellátást mindenki maga fizeti, de különös gondot fordít a rendezőség arra, hogy a fentebb megjelölt vonalon olcsó áron jussanak mindenhez.

Az utasok egyébként a vasut és hajóutazás tartamára tetszésük szerint önmaguk is vihetnek magukkal élelmiszereket.

Rómában az utasok a rendelkezésükre bocsátott kocsikon podgyászukkal együtt közvetlenül a szállójukba hajtattak, a hol elhelyezkednek, megreggeliznek és utána a már időközben előkészített program szerint reggeli 9 órára felkészülnek.

Tartózkodás Rómában.

Tartózkodás Rómában 14-én, 15-én, 16-án, 17-én és 18-án.

A részletes programot a tartózkodás idejére az ünnepekre való tekintettel csak Rómában állapítjuk meg és az esti étkezések alkalmával hozzuk a zarándokok tudomására. Ugyisint akkor fogják megtudni, hogy Osztőségénél mely napon nyertünk kihallgatást.

A lefizetett összegekben benfoglaltatik: 1. az utazás díja Rómáig és vissza; 2. a kocsidíja Anconában a hajótól az állomásig (III. osztály gyalog); 3. Rómában kocsidíj a pályaudvarról a szállodába; 4. az öt napi tartózkodás alatt teljes ellátás (szállás, étkezés, kiszolgálás és világítás); 5. Rómában kalauzolási; 6. a szállodai borra való; 7. kísérő uti-marsal; 8. belépőjegyek Rómában a vatikáni kertbe, muzaeumokba és a képtárba.

(Vége köv.)

IRODALOM.

Kakas Márton. Vidám képek, kacagató ötletek mosolyognak felénk a *Kakas Márton* legújabb számából is. A címkepet, a mely mulatságos zárószámadása a delegáció bécsi munkájának, *Lének* Lajos rajzolta, míg az utolsó oldal színes képe, egy elfajult művészi irány elmés kigunyolása, *Eder* Gyulát valija mesterének. A *Kakas Márton* rendes rajzoló: *Bér* Dezső, *Jeney* Jenő és *Ház* Miklós ezen a héten is pompás képeket szolgáltatnak. Az irodalmi rész tele van aktuális apróságokkal és jobbnál-jobb anekdotákkal.

A *Kakas Márton* előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes száma 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: Cséppürágók.

Hétfő: Nyárai felléptével a Vándorlegény.

Kedd: Casanova.

Szerda: Bob herczeg 25-ik előadása.

Csütörtök: Katalin.

Péntek: Lili.

Szombat: Baba.

Vasárnap: Piros bugyelláris.

Bibliás asszony.

— Nyárai Antal vendégfelléptével. —

Az est közönségét a Vár-vár-vár kuplé vonzotta. Annak idején Nyárai annyi ötletes dologgal fűszerezte ezt az egyszerű kis kuplét, hogy érdemes volt érte megnézni a darabot akkor is, ha az ember már látta. A darab ismerős volt, de újak s ügyesek voltak a kuplék.

Tegnap mindössze egy néhány, s azok közt is leginkább ismert kuplékat hallottunk. Pompás, jellemző erővel voltak előadva, de — nem hatottak az újság ingerével, mindössze az örökké hálás földszinti állóhely tombolt az ifjonti lelkesedéstől. A várakozás nem nyervén kellő kielégítést, azon is kezdttünk gondolkozni, érdemes-e Nyárainak egy kuplé miatt a tehetségét egy ilyen jelentéktelen, semmi különös alakításra tért nem nyújtó szerepre pazarolni? A felelet nem kates: *nem.* Beagency herczeg szerepe nem arra való, hogy valaki benne vendégszereplésen parádézzon.

Az egész előadáson pedig éreztük, hogy nem úgy van már mint volt régen. Operetteket adni soha úgy nem fognak nálunk, mint mikor *Pintér* volt azok rendezője s egyik főszereplője. A rendezésben még *Pintér* hagyatékából élünk, de hol maradt *Horváth* Kálmán cirill-királya a *Pintér* mögött?! Azt az ural kedélyesked-j, a mi *Pintér* alakítását feledhetlenné tette, meg sem közelítette. Hangja ikisebb értékű, mindössze biztosabban énekes.

Annyi haladást tapasztaltunk különben Horváthnál — s ezt dicséretül emeljük ki — hogy az örökös egyhangú harsogásról kezdett az este letenni, énekszámainak szebb sikere is volt mint máskor.

Haller Irma kedvesen játszott, de szerepét — az énekszámokat kivéve — nem tudta. Szerencse, hogy csak alig 10—20 botrányos megakadás lett belőle. **Parlagi** Kornélia kellemes, lágy hangja, főleg egy olasz betétben érvényesült. **T. Pogány** Janka igen ügyesen játszott s szépen énekelt; a régiek közül **Bérczi** pompás karmestere maradt meg a régi jó színvonalon s kellett sok kacagást. **Erdélyiért** kár, hogy újabb ritkán szerepelt.

Az énekkar színes, izléses csoportokban jelent meg s kifogástalanul énekelt.

Dr. K. A.

Nyárai vendégfelléptei. Nyárai Antal ma vasárnap este a Csepürágók Boisfieurri szerepében lép fel, holnap hétfőn pedig bucsuzól a **Vándorlegény** czimszerepében.

Bob herceg jubileuma. Huszka Martos és Bakonyi nagysikerű operettjének A Bob hercegnek szerdán lesz a 25-ik előadása a Szigligeti-színházban.

Ez a vidéken ritkán elérhető recordot a színház megünnepelni készül, a mennyiben a »Bob herceg« 25-ik előadása alkalmával emlékalbumot készített s minden látogatót egy Bob-albummal lep meg. Ez estén **Bob herceg** abban a szereposztásban kerül színre mint a premieren. Bobot Haller — Annet Parlagi játsza.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 156. Bérletszám 145. (páratlan)

Ma, vasárnap 1904. márczius 6-án:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Gyimesi vadvirág.

Színmű.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal:

Csepürágók.

Operette.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

HELYÁRAK: Nagypáholy 14 korona, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre váltható a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, hétfőn márczius 7-én:

Vándorlegény.

Operette.

ZENE ES MUVESZET.

A nőgyelet hangversenye, mely jövő szombaton márczius 12-én lesz az idegenforgalom szempontjából is nagyon jótékony hatású. Naponként érkeznek a vidékről megkeresések jegyek miatt és a közönség soraiban nagy számmal lesz képviselve a környék intelligenciája. Tény, hogy a nemesebb zene kedvelőinek ritkán nyílik alkalmuk, ily magas színvonalú hangversenyre, mint a most készülő, melyet **Krammer** Teréz és **Recht** Sándor közreműködése művészi eseménynyé avat.

Igazságszolgáltatás.

A primadonna nyert pöre.

Köztudomású városszerte, hogy **Somogyi** Károly 5000 korona vinkulumért bepörölte **Székely** Irént, a szerződészegő primadonnát, aki szezonközben itthagya Nagyváradot. A pör már évek óta húzódik s több tárgyalás után tegnap volt a döntő és ítélhető tárgyalás a primadonna pörében, melyben váratlanul **Székely** Irén lett a nyertes. Az érdekes pör a szerződés egyetlen kifejezésén dőlt el. Ugyanis a szerződésben 5000 korona erejéig terjedő kártérítésről van szó szerződészegő esetére, *de nem kötbérről.* Mivel pedig **Somogyi** a pör elején kijelentette, hogy kártérítésért nem kíván perelni, csak a kikötött vinulumot követeli. A bíróság elutasította **Somogyi** követelésével.

Az érdekes pör tárgyalásán **Székely** Irén személyesen jelent meg, mivel vallomást kellett tennie, hogy kártérítési asszony, vagy kötbér gyanánt szerepel-e a szerződésben a kérdéses 5000 korona.

A primadonna hiven a szerződésben foglaltaknak, úgy vallott, hogy közte és **Somogyi** között csak kártérítési összegről volt szó. Így tehát a bíróság a primadonna javára döntötte a pört s mintegy 710 koronányi perköltség fedezésében **Somogyi** Károlyt marasztalta el.

Ítélet dr. Weimann Jenő ügyében. Nagy, főleg jogászfriakból álló közönség előtt hirdette ki tegnap **Eperjessy** Ferencz a kir. járásbírósa ítéletét dr. **Weimann** Jenő ügyvéd ismeretes becsületsértési ügyében. Az ítélet szerint dr. **Weimann** Jenőt a kir. járásbírósa a btk. 262. §-ába ütköző, batósági személy ellen elkövetett nyilvános becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek, ezért elítélte a b.k. 92. § a alkalmazásával 400 korona fő- és 100 korona mellékbüntetésre, mely összeg behajthatlanság esetén 25 napi fogházra lesz átváltoztatandó.

A rendkívül szabatosan szerkesztett, talpraesett indokolás szerint a nyilvános becsületsértés tényálladéka jelen esetben megállapítandó, mert a felek használatára szánt helyen több ízben s többek előtt követtetett el. A 92. § alkalmazására vádlott bűntelen előléte s az a körülmény szolgált indokul, hogy **Weimann** Nagy Gézától bocsánatot kért. Viszont pénzbüntetés mértékének megszabásánál azt vette a bíróság figyelembe, hogy **Weimann** Nagy Gézát, hivatali alárendeltjéi előtt, minden ok nélkül illette meg gyalázó kifejezésekkel.

Az ítélet ellen dr. Nagy Géza a 92. § alkalmazása miatt, dr. **Weimann** Jenő pedig a bűnösség megállapítása és a minősítés miatt felebbezést jelentettek be. Jogász körökben már tegnap élénk vita tárgyát képezte a szenzációs ügyben hozott ítélet s most érdeklődéssel várják, mielő álláspontra fog helyezkedni a törvénytársak?

NYILTÉR.

Dr. Krüger Aladár
 ügyvédi irodáját
Nagyváradon,
Fő-utca 18. sz. a.
megnyitotta.

665

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.
 Nagyvárad, új „Bazar“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu és a legjobb minőségű** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papág figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére** tartok. Allandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legrészletesebb **hit, remény, szeretet övének** (cintulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, meg kell említenem, hogy elvem mindig a jó kiállítás és jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

615.

polgári- és papi szabó.

Ajó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszeri vagy órát csak

Freund Benjaminnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis hásszonnal is megelégszik.

Fél árban kinél kap szemüveget, hő- és lázmérmőket, azt is csak

Freund Benjaminnál.

Miért mert megvett potom árért egy egész raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminnál

értekesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épületében.

TAVIRATOK.

Tisza indítványa.

Budapest, márcz. 5. (Saját tud. táv.) Tisza István gróf házszabályrevízió tervezete általános felháborodást kelt s a megdöbbenés oly nagy, hogy az obstrukciót később az ellenzék leszerelni csak ez indítványokat s kiváltkép a házszabályok végleges módosítását kapcsolja ki Tisza tervezetéből.

Justh, Mezösy és Polónyi e nézetüknek adtak ma kifejezést.

Az ellenzék egy értelmű közös elhatározása, ha Tisza ragaszkodik a ház-

szabályok végleges módosításához az ellenzék egységesen a legnagyobb energiával ellentáll.

Budapest, márcz. 5. (Saj. tud. táv.) Este a Pannoniában az ellenzék mind a négy pártja közös értekezletet tartott, melyen Ugron és Zichy Aladár egyértelműen Szederkényivel és Thaly Kálmánal a harcz kitartó folytatását határozzák el.

A függetlenségi párt kimondotta, hogy mint egy ember lómör egyhangúsággal elltnáll Tisza terveinek.

A néppárt Zichy Nándor elnöklésével tartott értekezletén szintén kimondotta, hogy minden lehető módon megakadályozza Tisza alkotmányértő terveit. A Kossuth-párton kívül eddig 60-an tömörültek Tisza terveire ellen.

Budapest, márcz. 5. (Saj. tud. távir.) Ugron ma Nyiri honvédelmi miniszterrel és Dániel Ernővel beszélgetve kijelentette, hogy ő is azt hiszi, az egész ellenzék hajlandóbb az ujonczjavaslatokat megszavazni, mint a Tisza indítványához hozzájárulni, mire Nyiri Ugron szavát kérte, hogy az esetben, ha Tisza visszavonná indítványát, megszavazzák az ujonczjavaslatokat. Dániel Ernő azonban közbevetette:

— Hagyd el Sándor, nagyobb szükségünk van nekünk a Tisza indítványára.

Tisza egyébként sem hajlandó indítványát visszavonni, vagy rajta változtatni. Elhatározott szándéka, hogy keresztül hajtja s aztán felosztatja a Házat s az ujonczjavaslatokat már az új országgyűléssel tárgyalja.

A képviselőházból.

Budapest, márcz. 5. (Saj. tud. táv.) Molnár Jenő Tisza István házszabálymódosító indítványával foglalkozva kijelenti, hogy még a harczot is inkább föl- adná, csak hogy az indítványt, mely egyes támadás a parlamentárizmus ellen meghiusítsák. Megtenné ezt, ha biztos garanciát látna, hogy e vekmerő támadás meg nem ismétlődhetik.

Molnár felszólalása után az interpellációkra került a sor.

Holló a Duna és Tisza csatornák kiépítése tárgyában interpellál **Hieronym** válaszában részletesen kifejti, hogy mily munkálatok folynak ide vonatkozólag.

Lengyel felszólalásával az ülés 3 órakor véget ért.

Valdersée haldoklik.

Berlin, márcz. 5. (Saját tud. táv.) Valdersée állapota reménytelenné fordult.

Pótválasztás a nagylaki kerületben.

Nagylak, márcz. 5. (Saját tud. táv.) A nagylaki kerületben a tegnapi megtartott képviselőválasztáson a szavazatok a következőképen történtek meg:

Hász 557.

Nagy S. 850.

Kiss J. 396.

Tehát abszolút többség nincs, s így a nagylaki kerületbe pótválasztást fognak kitűzni.

A katolikus kongrua ülései.

Budapest, márcz. 5. (Saj. tud. táv.) A katolikus kongrua **Samassa József** egri érsek elnöklésével márcz. 7-én megkezdte üléseit.

REGÉNYCSARNOK

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 77

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pémberton.

Én azt mondtam, hogy Isten csodát tett a kedvünkért; pedig nem volt ebben semmi csoda, sőt az egész nagyon természetes volt.

Mindenek előtt hadd írjam le a helyet, ahol állunk, hogy a már megtörtént s a még következő eseményeket egész világosan megérthessék.

Az a szikla-zátony, melynek belsejében a tenger alatti város épült, vagy egy angol mért-földnyire fektött a Ken-sziget éjszaki csúcsától és gyöngye hajlással kanyarodott éjszakraól délnek. A zátony közepe egészen víz alatt volt, csak a két csúcsa, az éjszaki és déli csúcsa állt ki a tengerből annyira, hogy még a legnagyobb tengerdagály se lepte el. Az éjszaki csúcs igen kis területű szirtfok volt; ennek a tetejében volt az a vas-csapóajtó, amelyet az imént bezártam; a déli csúcs területe már sokkal nagyobb volt, lehetett vagy egy négyszög kilométer s itt volt az a széles lépcső, amelyen feljöttünk, meg a sziklás terrasz, amelyen álltunk.

Legcsodálatosabb volt, hogy azt a főbejáratot, amelyen feljöttünk, egyetlen ember sem őrizte. Ha igaz lett volna, amit Benno Regnarte mondott, hogy két puskás őr áll itten, talán soha se foglalhattuk volna el ezt a helyet, mert mi sem lett volna könnyebb, mint a sziklák mögül, biztos helyről, egymás után lepuskázni bennünket, amint a lépcsőkön feljöttünk.

— Azt mondtad, Regnarte, — fordultam az olaszhoz, — hogy két őr védi ezt a kaput. Hol vannak hát és miért nem bujnak elő?

Az olasz gyorsan összehadart hetet-havat az anyanyelvén, amit szeretek hallani, mert szépen hangzik, bár nem foghatom föl, hogy józan ember hogyan beszélhet ilyen érthetetlen nyelven, de egyetlen egy szót sem érttem a fecsegéséből. Végre aztán, mikor ráfordultam hogy okosan beszéljen, kissé alább hagyott a hadarással s az éjszaki szirtfokra mutatva, ahol a vas csapó-ajtó volt, így folytatta:

— Onnek nagy szerencséje van, uram, igen nagy szerencséje! . . . Hafmizt átment oda és vele ment a társa is . . . Meghallották a kiabálást és átmentek megnézni, hogy mi baj van ott!

(Folyt. köv.)

A szerkesztőnkénti felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

„THE GRESHAM“

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG LONDONBAN.

Felsőmagyarországi és Erdélyrészi vezérügynökségi központ:

NAGYVARADON, Bémer-tér 2., I. emelet.

Főnök: **Lévai Henrik.**

Hatásköre kiterjed a következő 38 megyére:

Abauj-Torna, Árva, Bars, Bereg, Bihar, Borsod, Gömör, Heves, Hont, Liptó, Máramaros, Nógrád, Sáros, Szabolcs, Szatmár, Szepes, Szilágy, Trencsén, Turóc, Ugocea, Ung, Zemplén, Zólyom, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kolozs, Kis-Küküllő, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Torda-Aranyos, Szeben, Szolnok-Doboka, Udvarhely.

A társaság vagyona 1902. évi december 31-én 198 millió korona,

mely összegben a «Budapesti Hivatalos Közlöny» 1903. évi 163. számában részletezett külön magyar mérleg szerint vannak:

magyar állampapírok, magyar értékpapírok és a budapesti épületek 28 millió korona összértékben. Azonkívül letét Bécsben a központi állampénztárnál 23 millió korona.

Mindenemü felvilágosítással készségesen szolgál: a „GRESHAM“ Felsőmagyarországi és Erdélyrészi vezérügynöksége Nagyváradon.

Fenti vezérügynökség hajlandó oly egyénekkel (kedvező feltételek mellett) összeköttetésbe lépni, kik életbiztosítási üzletek közvetítésére alkalmasak.

E czég

olcsó árakban utólérhetetlen!

Meglepő nagy raktár érkezett

tavaszi cikkekben.

Bámulatos szép kolmek, selymek, gyönyörű kész női fehérneműek, ugyszintén minden

rövidáru cikkekben is

nagy raktár van.

Egyben tudatni kívánom a t. vevő-közönséggel, hogy igen olcsó árban

paplan és madraczok mérték szerint

lesznek elkészítve, mindegyik hozzávalók megtekinthetők.

Remek lousin-selymek minden színben, jó minőség 97 kr. 617

Tisztelettel:

„Amerikai Áruház“

Nagyvárad, Olasz, Fő-utca.

Hittelt nyujtok

1-2-3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, vízzabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek.

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

500 forintot fizetek annak, a ki Bartilla

fogvizének használata mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap vagy a szája bűzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökösök (E. Winkler) Wien, 19. 1. Sommergasse 1. Kapható Nagyváradon Vadász Albert drogueriájában Fő-utcza, Nyíry György, Molnár Lajos urak gyógyszerárában. Berettyó-Ujfaluban: Trajanovits Antal gyógyszerárában. Kérjünk határozottan mind-nőtt Bartilla-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható bérmentve küldök üveget 2 forint 60 kr-ért.

Friedl és Jörös

fűszer-, csemege-, bor-, és déligyümölcs kereskedése
Nagyvárad, Szt. László-tér, Kert- és Beöthy
Ödön-u. sarkán.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy mult évi termései vadkerli kiváló fimon zamatu BORAINKAT eladásra bocsájtjuk.
1 literes palaczk ára 64 fillér, nagyvárad-vidéki ó-bor 1 literes palaczk 80 fillér. 5 liter rendelésnél úgy telefon útján, mint személyes rendelésre a város bármely részére házhoz szállítjuk.

Bőjti-idényre.

Halkonzervek: olajos és páczolt, osseé, rohl, bismark, filét, háring, angolna, sardinia, tengerirák, halikra, (caviár) stb.

Sajtok: ementáli, groyi, trappista, parmasán, strachino, camembert, sárvári-romatour, fogarasi-csemege, imperial, liptai és friss csemege székel-turó stb.

Alma: szép és nemes csemege-fajok legolcsóbb napi áron.

Malaga-szőlő: fél kilogrammos doboz 1 K 20 f. Kilója 2 K 40 f.

Mindennemü déligyümölcsök és befőttek.

Pusztá fanciesikál tea vaj naponkint friss 1/4 kgr. 70 fillér.

Különlegességek: Scharf-féle élesztő nélküli, egészségi „Kuglóf“-liszt érmekekkel és díszlevelekkel kitüntetve. Finom kuglóf, gyorsütemények és torták készítéséhez 1 csomag használati utasítással 50 fillér.

Fűszerárakat elsőrendü minőségben a legolcsóbb áron, pontos kiszolgálás mellett.

Számos megrendelést kérve vagyunk

659

kiváló tisztelettel

Friedl és Jörös.

Uj asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Szalárdi-utcza 9-ik szám alatt egy mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a legmagasabb igényeket is kielégítőleg állítottam elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a legcsinosabb kivitel s a legalacsonyabb árszámítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é. közönségnek mindenkor teljes megelégedésére a leg-alkalmasabb árszámítás mellett szállítam b. megrendelését, a szives pártfogást kérve vagyok

660

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,
asztalos mester.

Férjem uram sem ellenzik

David Gyula, eszéki gyógyszer, szepítőszereit használni. Szepítő és más arczfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f., K. 1.20, 2.20, makacs arczfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-paszta ára kőcsögje K. 8 és 5. Arczcsuító fekete pont alakú miteszerek egyedüli mulasztója a luvénál, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergon különös porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 5. Örömet szerzek sziate llyltó hajfestőmmel az őszülőknek, próbaüveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziallatok óv- és gyógypora. Minden gondolkodás és kérdésködések nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin-t kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig kerül 3 krajczárba, melylyel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztőül hébe-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögöt megszüntetni 10—15—20 kilogramm szükséges. Egy tekerca ára K. 2, mely elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre csomagolással K. 10.32 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 19; de 10 kilogram csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis

Dr. David Viktor.
Törv. védve.
Gyógyszerész-tudor, a m. kir. természetudományi társulat rendes tagja.
Szent István király gyógyszerárában, ESZÉK, Jászok.

Hazai gyártmány!

KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!

ELSŐ MINŐSÉGÜ
PEZSGŐ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK
csász. és kir.
udvari szállítók pezsgő
pincézéi
BUDAFOK.

640

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kőszvényél, csúznál és megbúléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
Széchenyi-szállodával szemben.

Van szerencsém b. tudomásra hozni, hogy a

pusztá-fanciesikál TEA-VAJ

kizárólagos egyedüli elárustását átvettem.

A nagyérdemü közönségnek kényelméhez alkalmazkodva a szükséglethez képest a vajtermék előállítható mennyiségét akként osztottam be, hogy a szállításhól kifolyólag akadály ne származzék, a napontai szükségleteket kielégítőleg hármikor megelőzőleg is a rendelvényekre előjegyzéseket veszek föl.

Folyton frissen lótt vadak kaphatók.

Mindennemü halak, conservek, teák, rumok, teasütemények, bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és francia pezsgők és cognacok.
AUBETIN & Cie. francia pezsgő és a világhírű

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyék részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasuthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.

Számos megrendelést kérve, marad ok

kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Törlesztéses Jelzálogkölesönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre

fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozása kölesönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölesönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségesletik.

637

Egy magyarországi bérlő levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

N a s z á l y.

Van szerencsém itt e helyen köszönetemet kifejezni azért a csodás hatásért, mely az Ön kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító-teájának használatát után nyilvánul. Evvel a teával egy süttői asszonyt teljesen meggyógyítottam, habár ezt az asszonyt már háromnegyed év óta a környék legjobb orvosi gyógykezeltek és már lemondottak az életéről. Ezen kúra által a tea oly kedvelt itt a környéken, hogy Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 7. bizonyosan nagy mennyiséget ad el a süttői gazdáknak.

Az én házamban is megtörtént, hogy én nálam alkalmazott fiatal ember oly éles csuszfájdalmakat érzett, hogy se kezét, se lábát mozgatni nem tudta, de az ön teájától három csomagnak elhasználása után teljesen meggyógyult. Én is használom ezt a teát kétszer évente és megvagyok győződve, hogy az nekem jól tesz. Mégegyszer a gyógyultak leghálásabb köszönetét kifejezve, maradok kitűnő tisztelettel

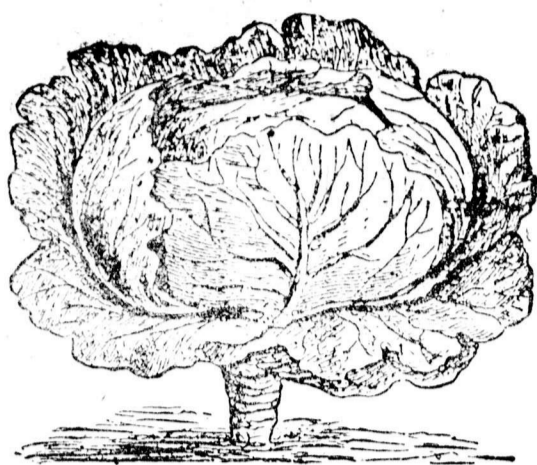
Hohldampf Mihály,

bérlő Naszályban, u. p. Totis, Magyarország.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és droguerákban. 348.

Alapítottott:
1850.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Alapítottott:
1850.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítetek.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani **legkitűnőbb MAGVAIMAT.**

Valódi eredeti kitüntetett takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberendorfi, kerek, sárga; **Mammuth óriás**, vörös, **Eckendorfi**, **Olajbogyó**; **Palaczk alaku**, hosszú.

Államilag vizsgált, arankamentes francia és magyar luczerna, stiriai vörös lóhere.

Pázsit díszfü-vegyülék.

Angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, gomborka, len- és kendermag.

Különféle gazdasági **MAGVAK**. A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tiszteléssel

Dell'Orto Károly Nagyvárad, Szent László-tér.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,

báli meghívók,

tánczrendek, étiapok,

naptárak,

palaczkfeliratok,

névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba

vágó nyomtatványok

készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Árverési hirdetés

ezim alatt a nagyváradai lat. szert. püspökség *rézbányai* vendéglőjének és tartozékainak eladása tárgyában e lap folyó évi február 7. és 21-iki számaiban megjelent hirdetésre értesitem érdeklődőket, hogy az időközben beállt változott körülményeknél fogva a fent jelzett vendéglő és tartozékai egyelőre nem bocsátatnak eladásra, s így a f. évi márczius 14-re hirdetett árverés nem fog megtartatni.

Nagyvárad, 1904 február 25.

Erős Rezső s. k.,

jószágigazgató.

648

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas” kávéház mellett

Megérkeztek

a hazai angol és francia tavaszi szöveteim a legnagyobb választékban, melyekből **jutányos árakért** a legújabb divat szerinti uri ruhákkal szolgálók.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső-u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönseget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

CSOKROK

Menyasszonyi, koszorulányi, béli vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben, finom selyemtartókban, rózsza és kaméliákból 8 frttól 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájúak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasztartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve: 1—3 frtig. — **Babékoszoruk**, ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve 2—5—10 frtig. — **Ficus és Magnolia koszoruk**, a legnagyobb mintájúak, a legértékesebb és legfinvirágok és pálmalombokkal diszitve 10—25 frtig, ami ezelőtt

35—40 frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak müvirágból 20%-al olcsóbban készítettnek. **100.000 drb nemes rózsza**. Alacsony törzsű gyöknes (vürzellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — Magas törzsű rózsza, 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa**, gyönyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok: Igyekeztem azon fajokat készíteni, amelyek hazánkban a legjobban tenyésznek és az ismert gomba betegségek ellentánnak, az oltványok Rapiria Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis alanyon vannak nemesítve.

Lugas és Csemege fajokból zöldoltványok 10 drb 10 fajtában 2 frt, 25 drb 25 fajtában 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyanazon fajokból. I-ső osztályú gyökeres fásoltványok 10 drb 10 fajtában 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajtában 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.

Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok Erdei fehér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, B-

kator, Oportó, Harslev-lü, nagy Burgundi, Kövidinka, Szlankamejkn Carbonell, Mus os fehér, vegyes borfajok stb. bármelyik fajtából a osztályú zöldoltvány 100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.

Gyökeres fásoltványok I-ső osztályú 100 drb 12 frt, 1000 drb 100 frt, vegyes borfajok 15 százalékkal olcsóbban.

Élő-övénynek a legjobban bevált és ismert óriási nagy tövisű Glediciát ajánlom 1 éves szép erős rostos gyökérrel 1000 darab 5 frt Két éves igen erősek 1000 drb 8 frt.

A kertészet összes ágait tartalmazó faj- és árjegyzékkel kívánatról ingyen és bérmentve azonnal szolgál

Sürgöny és levélezim: Velenzei kertésztelep Nagyvárad.

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon,

Kirákataim árjegyzésére felhívom a n. é. közönség figyelmét.

Minden szerda és szombat délután maradékok olcsó eladása.

Alkalmi értesítés!!

Helyszüke miatt az összes raktáron levő **NŐI RUHA-SZÖVETEK**

bevásárlási áron alulis eladatnak,

valamint az összes futó, ebédlő és szalon **szőnyegek**

120 cm. széles divat-kamgarn	most	—	frt 75 kr., eddig	1	frt 10 kr.
120 cm. » sima atlasz-kamgarn	»	—	» 80 »	1	» 40 »
120 cm. » divat-kamgarn	»	—	» 95 »	1	» 50 »
120 cm. » »	»	1	» 20 »	2	» — »
140 cm. » »	»	1	» 30 »	3	» — »

Francia delainek már 41 krért. Batistok, Zephirek és Cretonok 14 krtól feljebb.

A LEGDIVATOSABB BLOUS-SELYMEK 1 KORONÁÉRT.

Kész női blousok, leányka- és fiu-ruhák minden elfogadható áron eladatnak.

Nem kiselejtezett, hanem egészen új és divatos áruk kerülnek eladás alá, az áruk olcsóságáról bárki meggyőződést szerezhet. — Tisztelettel

662

Olaszi, Fő-utca Czillér Imre divatáruháza.

Telefonszám: 232.

Telefonszám: 232.

A híres temesvári bőrkestyűk gyári raktára.

Fegyház-kötött H A R I S N Y Á K.

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legújabb Puch és Helical kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan
eszközöltetnek.

Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
nagy raktára.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas **Compound** lokomobilokat.

MILLENIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket,
valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.